

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Mail til jm@jm.dk
Kopi til frlo@jm.dk
J.nr. 2022-3050-0139

Dato: 20. december 2022
Sagsnr.: 2214903
Dok.nr.: 2494620
Sagsbeh.: ABP.DKETIK

Høring over Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

Det Ethiske Råd takker for ovennævnte forordningsforslag i høring.

Det Ethiske Råd finder høringsmaterialets data om udviklingen vedrørende seksuelt misbrug af børn bekymrende. Vi ved i dag, at helbredet er afgørende for den enkeltes daglige funktion, livskvalitet, sociale relationer og sunde udvikling, og vi er som samfund forpligtede til at sikre alle børns grundlæggende rettigheder, herunder børns ret til beskyttelse mod vold, misbrug og udnyttelse samt retten til sundhed jf. FN's børnekonvention.

Børn er ekstra udsatte i det digitale miljø

Cirka én ud tre internetbrugere i verden er i dag børn, men det digitale miljø blev oprindeligt ikke designet til børn, og dertil kommer at børn er ekstra udsat for voldsomme typer af digital vold, -overgreb og -krænkelser.¹ Ifølge WHO² er vold en vigtig årsag til dårligt helbred på verdensplan, og vold mod børn er en særlig giftig form for vold, fordi den kan forstyrre den normale udvikling og føre til et liv med dårlig fysisk og psykisk sundhed.

I takt med den teknologiske udvikling har vold mod børn de senere år antaget nye former og udviklet sig på nye måder, hvilket indbefatter nye måder og miljøer for seksuelt overgreb mod børn. Seksuelt misbrug af børn er en særlig alvorlig forbrydelse. Materiale, der viser seksuelt misbrug af børn, er den eneste type ulovligt indhold, hvis blotte besiddelse er ulovlig.

¹ <https://www.unicef.org/eca/press-releases/more-175000-children-go-online-first-time-every-day-tapping-great-opportunities>

² <https://www.who.int/publications/i/item/9789240062085>

Omfanget af seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug af børn på nettet er stigende og den vedvarende vækst overstiger den globale kapacitet til at reagere, ligesom seksuelt misbrug af børn er et kronisk underfinansieret problem.³ Online seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug af børn har ifølge WHO flere store undertyper hver med omfattende litteratur, hvilket fx omhandler materiale om seksuelt misbrug af børn (CSAM), om handel med eller salg af CSAM, om download af CSAM med henblik på seksuel tilfredsstillelse, om livestreaming af seksuelt misbrug af børn, om brug af onlinevideoapplikationer til at se og dele livevideoer af børn, der bliver seksuelt misbrugt, om sexting uden samtykke og seksuel afpresning, om seksuelle billeder taget eller opnået under tvang med videre.

Forslaget omfatter ikke alene sociale medier men også hosting-tjenester, fildelingstjenester, interpersonelle kommunikationstjenester, hvilket vi finder vigtigt, da udbredelsen af ovennævnte problematikker finder sted i mange forskellige tjenester og typer af digitale miljøer.

Det Ethiske Råd hæfter sig endvidere ved, at Kommissionen har valgt at sætte "Safety By Design" ind som en central del af forslaget, da det er vigtigt, at materiale vedrørende seksuelt misbrug af børn helt bliver forhindret eller opsporet i meget tidlige led.

Det er helt centralt, med tiltag der ændrer vilkår og muligheder for denne alvorlige igangværende udvikling. Det Ethiske Råd bifalder derfor forordningsforslagets specifikke fokus mod at beskytte børns rettigheder til privatliv online.

Behov for fælles lovfæstede regler

I 2021 identificerede udbydere af elektroniske tjenester i følge WHO 29 millioner billeder af seksuel udnyttelse af børn.⁴ Og herhjemme oplever Rigshospitalets Center for Seksuelle Overgreb en øget tendens til, at fysiske seksuelle overgreb bliver filmet eller delt via nettet.⁵ Rådet finder denne udvikling bekymrende.

Det særlige ved elektroniske tjenester er de hurtige distributionsmuligheder og den omfangsrige landegrænseoverskridende rækkevidde, hvilket understreger behovet for en klar og harmoniseret retlig ramme for forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online.

³ WeProtect Global Alliance's third Global Threat Assessment, 2022

⁴ What works to prevent online violence against children? P. 4

⁵ <https://digitaltansvar.dk/fokusomraader/digitale-kraenkelse/>

Det fremgår af høringsbrevet, at forordningsforslaget har til formål at skabe denne klare og harmoniserede retlige ramme, ved at det lægges bl.a. op til at skabe juridisk klarhed for tjenesteudbyderes ansvar for at vurdere og imødegå risici for, at tjenesterne udnyttes med henblik på seksuelt misbrug af børn online, og om nødvendigt at opspore, indberette og fjerne sådant materiale. Derudover har forslaget til formål at sikre, at udbyderne kan leve op til deres ansvar gennem oprettelse af et EU-center, som bl.a. skal lette og støtte gennemførelsen af forordningen. EU-centret vil navnlig oprette, vedligeholde og drive databaser med indikatorer for seksuelt misbrug af børn online, som udbyderne vil skulle bruge for at opfylde opsporingsforpligtelserne.

Det Etske Råd bifalder således, at teknologivirkomhederne pålægges harmoniserede regler for at udvikle et mere sikkert internet for børn, som tager særligt hensyn til børns sårbarhed. For til trods for visse udbyderes frivillige bidrag til at skabe en højere grad af sikkerhed for børn, har de frivillige tiltag hidtil vist sig at utilstrækkelige i forhold til at imødekomme udnyttelsen af online-tjenester til seksuelt misbrug af børn.

Proportionalitet - Børns rettigheder først

Det Etske Råd finder, at der er tale om et vigtigt initiativ, fordi det skaber et retsgrundlag med fokus på børns rettigheder. Rettigheder som allerede er fastlagt i blandt andet General comment No. 25 (2021) on children's rights in relation to the digital environment med særligt henblik på at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn på nettet (CSA). Det fremgår heraf, at det digitale miljø oprindeligt ikke blev designet til børn, men at det digitale miljø til trods herfor er kommet til at spille en meget central rolle i børns liv. Deltagerstaterne bør derfor sikre, at alle tiltag vedrørende tilvejebringelse, regulering, udformning, forvaltning og brug af det digitale miljø først og fremmest tager hensyn til det enkelte barns tarv.⁶

Når seksuelt misbrug af børn, kommer til udtryk gennem udveksling af fotos eller videoer, er det kriminelt, og det krænker ikke bare grundlæggende rettigheder til menneskelig værdighed og integritet, respekten for privatlivets fred, men også børns rettigheder jf. Børnekonventionen, og det er tillige et produkt af det fysiske seksuelle misbrug af børn - fotos og videoer vidner om de konkrete situationer, hvor børn herhjemme eller rundt om i verden bliver udsat for seksuelt misbrug, med de vidtrækkende og alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser der medfølger.

⁶https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/GC/25&Lang=en

Det Etiske Råd er opmærksom på, at der må være en rimelig beskyttelse af udbydernes frihed og retlighed til at drive virksomhed og af brugernes retssikkerhed, ret til privatlivets fred, til beskyttelse af personoplysninger, til ytrings- og informationsfrihed samt forbuddet mod generel overvågning i forbindelse med opsporing, anmeldelse og fjernelse af materiale om seksuelt misbrug af børn.

Samtidigt må understreges, at særlige forhold gør sig gældende, når vi taler om børn, fordi de er sårbare, lettere påvirkelige og deres interesser og tarv varetages af voksne. Børn er fuldgældige menneskerettighedsindehavere - med en ret til *særlig beskyttelse* i henhold til international menneskerettighedslovgivning, navnlig i henhold til Børnekonventionen, som fastsætter en bred vifte af menneskerettigheder, der gælder for alle børn, og understreger, at barnets tarv bør komme i første række i alle foranstaltninger, der vedrører dem.⁷

Det kan således aldrig nogensinde begrundes, at seksuelle overgreb af børn tager hensyn til barnets tarv, hvorfor virksomheder og stater derfor bør sikre, at alle tiltag vedrørende tilvejebringelse, regulering, udformning, forvaltning og brug af det digitale miljø først og fremmest tager hensyn til, at dette ikke forekommer.

Det fremgår, at de nye tiltag løbende vil evalueres, herunder at et rådgivende teknologiudvalg under EU-centeret, skal sikre kvaliteten af de påtænkte opsporingsteknologier, med henblik på at sikre effektivitet, herunder mindske forekomsten af falske positive. Det fremgår videre, at forslaget indeholder krav om uafhængige tilsynsmekanismer med beføjelse til at udstede påbud og føre tilsyn med efterlevelsen af forordningen. Endelig fremgår, at passende procedurer og klagemekanismer til at sikre, at enkeltpersoner kan indgive klager, hvis de mener, at deres rettigheder er blevet krænket er indarbejdet i forordningens reguleringstiltag.

Disse tiltag anser Det Etiske Råd som værende et led i den balancerede beskyttelse af forskellige og til tider modsatrettede rettigheder, mens Børns ret til privatliv, sikkerhed og beskyttelse mod seksuelle overgreb altid må være prisen for at drive forretning online.

Det Etiske Råd finder derfor Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ensartede EU-regler til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn som værende et væsentligt og positivt reguleringstiltag, som rådet støtter.

⁷ Children have specific rights and should be protected at all times, UN experts | OHCHR

På vegne af Det Ethiske Råd
Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Leif Vestergaard Pedersen'. The signature is stylized and cursive, with a long horizontal flourish extending to the right.

Leif Vestergaard Pedersen
Formand